

2003
Nr 6

ÕHAK

Korvpalli-
poiss Tiit

Suhkrukell

Autopõrnika
sünnipäev

Endel läheb
vee alla

Koeranädal
koolis

ISSN 0134-2266

Suhkrukell

KALJU SAABER

Väike Martin mängis liivaveskiga rannas. Roheline tiivik pöörles lõbusalt. Liiv sõrises sinna, kust kühvliga taas veskit täidetakse. Nõnda võiks see lõputult käia, kui ema ei hüüaks: "Martin, päike hakkab liiga tegema, läki lõunale!"

Martini vanaisa Sass on teadlane. Kodus on tal kabinet, kus palju tarku raamatuid ning palju vaikust. Kui kärbes vanaisa kabinetti lendab, võib kohe kuulda tema pininat. Vanaisa kabinetis vaikuses lööb kell palju valjumalt kui raekoja tornis.

Vanaisa kabinetis on hea igasuguseid asju mõelda. Seal on seda teha sama hea nagu siis, kui oled end riidekappi peitnud. Vanaisa kabinet on justkui väljaspool aega ja ruumi. Mis see aeg ja ruum on, kes seda teab, küll aga naljatab vanaema Meeda:

"Vanaisa kabinet asub justkui Kuu peal." Ometi on vanaisa tuba vaid koridori lõpus.

Vanaisa kirjutuslaual on ka üks liivaveski. Selles on vaid üks tilluke kühvlitais liiva.

"Seda kutsutakse liivakellaks," seletas vanaisa Martinile, kui poiss juba suurem oli.

Liivakell pole nagu päris kell. Sel puudub numbrilaud ja osutid. See ei tiks ka. Ometi näitab ta aega. Treitid pulkadega raamis on justkui kaks punn-pöskset pudelit suu-suu peale keeratud. Kui liivakella ümber keerad, hakkab liiv ülemisest pudelist alumisse sõrisesema. Seda liiva sõrisesemist ei takista juhulik oksaraas, männikäbi ega suust võetud näts.

"Seal jookseb liiv täpselt viie minuti jooksul ühest pudelist teise," ütles vanaisa Sass.

"Vahva," leidis Martin. Oli hästi põnev jälgida, kuidas viis minutit ühest pudelist teise kaob.

Kord, kui haigus Martinile kallale tikkus, käskis ema kraadiklaasi panna. Martin seadis end vanaisa kabinetis suurde tugitooli, pani nohisedes kraadi kaenla alla ja keeras liivakella. Liiv hakkas rahustavalt sõrisesema. Sedasi polnud ennast üldsegi vastik kraadida. Kui liivakell oli tühjaks jooksnud, võis kraadi ära võtta. Õnneks ei olnud palavikku. Teinekord keetis Martin muna. Muna tuli keeta viis minutit, et see kõvaks läheks ja kohe meenus poisile liivakell.

"Kas ma võin liivakella korraks kööki viia?" küsis ta.

Vanaisa lubas, aga hoiatas: "Ära sa maha pilli. See liivakell on ühe vana professori, minu kunagise õpetaja kingitus."

Kui liivakell tühjaks jooksis, oli ka muna kõvaks keenud. Nii nagu see

Martinile meeldis.

"Liivakell ei vaja võtit ega patareid," selgitas vanaisa. "Liivakell ei lähe kunagi rikki. Ega hakka valesti aega mõõtma. Vanasti kasutati liivakella mitmesuguste teaduslike katsetuste juures. Täpselt nii nagu sina palavikku kraadides või muna keetes. Pealegi on liivakellas silmaga näha, kuidas aeg kaob ja lõpuks otsa saab. See on pisut kurb..." lisas vanaisa.

"Minu jaoks küll ei ole," vaidles Martin vastu. "See on isegi väga lõbus."

"Et aeg kaob ja seda tagasi ei saa?" imestas vanaisa.

"Muidugi," kostis Martin. "Nii saab kraadiklaasist varsti lahti ja multikad hakkavad telekas nagu rutem peale."

"Ah sedapidi," ütles vanaisa.

Martin tahtis endale ka liivakella teha. Punnis pöskedega klaaspudelite asemel võis läbipaistvat kilekotikest kasutada, mis keskelt paela või kleepribaga kokku tõmmatud ning mänguauto kraana otsa riputatud. Aga mida talvel linnas liiva asemel sinna sisse panna? Ega ometi mannat? Manna on veel igavam kui liiv. Ja herved on jälle liiga suured.

Ema tuli parajasti toidupoest. Kui ta suhkrukoti välja tõstis, hakkas seal kohe suhkrut põrandale sõrisesema.

"Oi, mis juhtus!" ehmus ema. Aga Martin hüüdis avastusrõõmus:

"Emme, seda mul vaja oligi! Suhkrukell!" Ning ta pistis keele ruttu pudeneva suhkru alla.

Avastusrõõm on alati magus. Seda ütleb ka vanaisa Sass. Seda oli öelnud ka too vanaaja professor, kes oma liivakella Martini vanaisale pärandas.

"Aeg ei ole suhkur," arvas vanaisa. "Aga lõpuks sulab ta samamoodi ära."

Martin sai koolis oma suhkrukella eest auhinna.

"Kui nii edasi läheb, mu noor kolleeg," ütles vanaisa kabinetis vaikuses Martini diplomit vaadates, "siis saab sinust üsna varsti tõsine teadlane. Ja mina pole selles vanas liivakellas ilmaasjata kogu elu liiva sõristanud." Ütles ning keeras liivakella veel kord ümber.

JAANUS VAIKSOO

Viimane vise

Illustreerinud EVERI VÄHI

Tiidu maja lähedale parki ehitati uus korvpalliväljak. Tõeline vedamine, sest korvpall oli Tiidu meelest üle kõige. Ta käis isaga suurihallis kõiki tähtsamaid mänge vaatamas ja ootas igal õhtul spordisaates just korvpalliuudiseid. Sügisel pidi poiss lõpuks ka ise trenni pääsema, aga sinna oli veel terve pikk suvi aega. Vähemalt sai ta nüüd päevad läbi oma kodu kõrval palli loopida. Ja pall oli tal hea. Ehtne korvpall, mitte mingi ranna kummikõrvits.

Tiit oli suvel peaaegu igal hommikul juba varakult platsil. Muudkui põrgatas ja viskas peale. Päevad läbi. Väsimatult. Sada viset, tuhat viset. Käis vahepeal kodus söömas, harva ka perega mere ääres ja siis jälle platsile. Ajapikku kujunesid väikemehel välja lemmikkohad, kus ta peaaegu kunagi enam mööda ei visanud. Näiteks äärelt, päris väljaku nurgast oli eriti mõnus pall puhtalt läbi korvirõnga sahistada.

Ainult õhtuti pidi Tiit platsi suurtele poistele loovutama, sest siis tulid need oma mängu mängima. Ajasid dressid seljast ja siis läks lahti vihaseks võitluseks. Tiidul sellesse seltskonda asja ei olnud, ehkki kangesti oleks tahtnud ka tõelist mängu proovida. Kord oli ta südame rindu võtnud ja ühelt suurelt poisilt siiski küsinud. Aga too oli teda vaid armulikult põsele patsutanud ja öelnud, et härjad tallavad ta platsil lihtsalt laiaks.

Ent ühel õhtupoolikul, kui poisid jälle mängima kogunesid, jäi palliomanik tulemata. Poisid seisis nõutult väljaku ühes otsas, Tiit loopis üksinda teise korvi all peale. Siis korraga tulid kaks suuremat kutti temaga läbi rääkima. Palusid palli laenuks, vastutasuks lubasid puuduva poisi asemel mängu tulla. Tiit oli kaubaga nõus. Ja ehkki ta seda välja ei näidanud, hakkasid tal põlved ärevusest siiski veidi värisema. Mäng oli kiire ja väsitav. Tiit jooksis kõigest väest suurte poistega kaasa, kaitses, hüppas ja vehkis kätega, aga palli sai puutada vaid paaril korral.

Nagu kokku lepitud, mängiti kuuekümne punktini. Lõpp läks eriti pingeliseks. Seis oli viigis, mõlemat meeskonda lahutas võidust vaid kaks punkti. Asi jäi viimase korvi peale. Mehed rabelesid meeletult. Tiit oli päris närvis, hoidis ennast rohkem platsi serva ja lootis salamisi, et keegi talle palli ei viska – rikub veel mängu ära. Aga võta näpust, nende võistkonna kapten oli kahe vastase kaitsja nii tihedas haardes, et viimases hädas söötis too palli järsku üksi väljakunurgas konutavale Tiidule.

See on lõpp, käis väikemehel ahastuses läbi pea. Juba tormasid kaitsjad tema poole, kuid minna polnud siit nurgast kuhugi. Veel hetke seisis Tiit halvatult paigal ja siis, otsekui millelegi mõtlemata viskas ta selles mängus esimest korda peale. Meeskond oigas lootusetult.

"Mida sa tegid, to...!" rõõgatas kapten, kuid sõnad jäid kurku kinni, sest samal hetkel vihises pall puhtalt läbi korvirõnga...

Võit! Uskumatu. Vastased vahtisid väikest Tiitu nagu ilmutist. Seda põnni polnud nad osanud hoopiski karta.

Tiidu meeskond seevastu juubeldas:

"Tubli poiss, tegid mängu ära!" patsutasid kutid teda õlale. "Kobistasid palli õigel ajal sisse."

Tiit tundis end ebamugavalt. Ta võttis häbelikult palli ja lonkis aeglaselt kodu poole.

"Kobistasin!" mühatas ta endamisi rõõmsalt naeru pugistades. Tiit andis selle sõna poistele suuremeelselt andeks. Kust pidid nemad teadma, et päris väljaku nurgast ei eksinud ta naljalt enam kunagi.

OLEV MERIVEE
Väikevend

UKS KÄIB KOLKSUDES LARAKI LAHTI.
LAPS TORMAB TUPPA – MIS NÜÜD KÜLL ON LAHTI?
SILMAD TAL PÄRANI, SÕNAD ON KINNI,
MEMM HAARAB ENESEL RINNUST KINNI.

TAAT TÕUSEB PÜSTI, ON NÕUTU JA TUMM,
EHMUVAD ONUD JA TÄDIDE SUMM.
VENNAD ON NÕUTUD JA ÕED TEEVAD KISA,
LAPS HÜÜAB ÄKKI: EMA JA ISA!

MIDA TE NÜÜD ENAM TUBADES PASSITE,
TOLMUSEID SUSSE RINGI SIIN TASSITE!
KÄHKU, KÄHKU ÕUELE NÜÜD,
PILVE ALT KOSTAB HANEDE HÜÜD!

ANDRUS NORAK

Ravimtaimed

KASVAVAD MAAL RAVIMTAIMED,
NENDE SEES ON RAVIAINED.
TAIMEST SAAB TEHA TEED,
PALJU ASJU SAAB NEIST VEEL.

OLED HAIGE – POLE OHTU,
ROHTUDEST SAAB IKKA ROHTU.
TEELEHT KASVAB SINU TEEL,
TEMAST ÄRA TEE SA TEED.

TEE PEALT TA EI PANE JOOKSU,
SEISMA PANEB VEREJOOKSU.
HEA ON NÖMMELIVATEE,
HEAD ON MITMED TAIMED VEEL.

VÄGA HÄSTI MAITSEB PUNE,
TOOB SU SILMADESSE UNE.

ANDRUS NORAK
Lahemaa

LÄBI TEATUD VAHEMAA
LEIADKI END LAHEMAALT.
LAHEMAAL ON RAHVUSPARK.
POLE VAJA OLLA TARK
SELLEKS, ET SA SEDA TEAKSID.

TAHAN, ET SA MEELES PEAKSID
SEDA, ET SEE LAHEMAA
ON ÜKS VÄGA ILUS MAA.

LAHEMAAL ON PALJU LAHTI.
LAHEMAA ON IKKA LAHTI.
MITU POOL- JA PÄRISSAART
KUS SIND OOTAB, NÄITAB KAART.

SEISIN MA POOLSAARE PEAL
MILLEL NIMEKS PÄRISPEA.
JUMINDA ON TEISEL POOL,
POOLSAAR SEE ON SAAREST POOL.
VAHEL MAA ON KAUNID LAHED,
LAHEMAA ON TÕESTI LAHE.

TIINA TOOTSI

Austraalia

SUVEL TULEB KÜLALINE
MEILE, TEAD, AUSTRALIAST.
SADA SEITSEKÜMMEND KORDA
ON SEE SUUREM EESTIMAAST.

MEIE EESTI ON EUROOPAS,
KUID KUS ON AUSTRALIA?
ILMAJAOKS, KUS ON AUSTRALIA,
ONGI JUST AUSTRALIA.

MEIE MANNER ON EURASIA,
KUID KUS ON AUSTRALIA?
EKS ON SELLE RIIGI MANDRIKS
IKKAGI AUSTRALIA.

KES AUSTRALIA RIIGI JUHIB?
PEAMINISTER ON NEIL SEAL.
KUID NEIL ON KA KUNINGANNA
SIIN EUROOPAS, INGLISMAAL.

TIINA TOOTSI

Riidessepanek

KIISUKE SAAB KLEIDI SELGA,
SIISIKE SAAB SOKID JALGA,
JÄNKUKE SAAB JAKI SELGA,
KITSEKE SAAB KINGAD JALGA,
TIBUKE SAAB TÕTTU PÄHE,
LAPS ON VALMIS, ÕUE LÄHEB.

TIINA TOOTSI

Haigus

EILE VEEL OLI KÕIK NII NAGU PEAB,
KUID TÄNA MUL ÄKITSELT RASKE ON PEA.
MA MAGADA TAHAN, MUL OLLA ON PAHA,
KÜLM RAPUTAB MIND ÜLE KOGU MU KEHA.

KA KRAADIKLAAS NÄITAB – ON PALAVIK MUL,
MU KÕIKIDEST PLAANIDEST SAANUD ON NULL.
JA VOODIS NÜÜD SIIN MA JOON MEETED JA PIIMA
NING OOTAN, MIL PÄEVAD MULT HAIGUSE VIIVAD.

Illustreerinud VIIVE NOOR

Mõnusad asjad

TIINA TOOTSI

MU LUKUGA KAMP SUN
ON MÕNUS JA SOE,
KUI KÜLM HAKKAB VAHEL,
SIIS SELLESSE POEN.

JAHOMMIKUMANTEL
ON MÕNUSALT SUUR,
TA ULATUB VARBANI,
KÜLJES KAPUUTS.

MU KAIKASS MÕNUS,
MIS JÕULUKS KORD SAIN,
KUI MEEL ON MUL MÕRU,
TEEN SELLELE PAI.

JAH KODU ON MÕNUS,
SIIN OLLA MA SAAN
JUST NII, NAGU OLEN
JAH SEE ON NII HEA.

HELVI JÜRISSE

Jaanipäev

Laane ema ütles jaanipäeva eel isale, et niikuinii sajab jälle vihma, alati on sadanud ja kõik jaanituled on olnud üks suur visisemine. "Ehk läheb seekord õnneks ja me saame oma lõkkealuse ära proovida," arvas isa.

See lõkkealune oli alles äsja ostetud, see kujutas endast suurt metallist vaagnat, mis toetus neljale jalale. Selle asukohaks oli ette nähtud majatagune avar plats, mis asus majast ja mändidest ohutul kaugusel. Laane posis jaanipäeva eel õhtul teki all lamades: "Ilmataat, Ilmataat, tee, et homme õhtul oleks ilus ilm. Lükka pilved ära, lase lõkkel kumada!"

Ja ennäe, jaaniõhtuks läks taevas selgeks, aga läks ka jahedaks. Aga sellest polnud lugu, pandi kampsunid selga ja istuti aiapinkidel lõkke ümber.

Just siis, kui ema rääkis, et jaaniöö on sellepoolest imeline, et siis saavad aastas ainuke kord kokku Koit ja Hämarik. Just siis, kui Laane tahtis selle loo kohta veel midagi küsida, saabusid naabrid: Tiiu oma ema ja isaga.

"Tere jaaniööd," ütles Tiiu isa. "Kas võtate meid ka oma lõkke äärde?"

Aga muidugi. Laane vanemad tõid istmeid juurde ja kogu seltskond hakkas kõvahäälselt vestlema.

"Tiiu, lähme aianurka ja vaatame sealt lõket," pani Laane ette.

Tüdrukud kükitasid aianurka maha. Siit tuld vaadata oli imeline: leegid võnklesid ja võbelesid männitüvede vahel ja varjud koos nendega. Kui leek kõrgele tõusis, jõudis valgus nendeni. Ja siis olid nad jälle salapärases pimeduses.

"Laane, tead, ema rääkis, et vanasti mindi jaaniööll metsa sõnajalaõit otsima. Et kui leiad, siis saad õnnelikuks," ütles Tiiu. "Lähme meie ka, meie mändid on ka justkui mets. Lähme otsime."

"Aga siin pole ju sõnajalgu," kahtles Laane.

"Tühja sellest, me lihtsalt otsime mingit õiemoodi asja, ja õnn ongi käes," lausus Tiiu.

Tüdrukud ekslesid mändide vahel, aga peale musta maa, millel mänglesid lõkkehelgid, polnud midagi näha. Nad läksid naabriaia poole ja ühekorraga nägi Laane oma silmade kõrgusel midagi punamas. Ta haaras sellest kinni – oi, see oli aia servas kasvava kuuse noor sile käbi.

"Leidsin, vaata, ta punetab!" hüüatas Laane.

"See on tulest. Tegelikult on käbi roheline," nentis Tiiu.

"Ei, ta särab ja punetab," ütles Laane käbi tule poole pöörates. "Vaata, see on jaaniöö käbi. Ma hoian ta alles."

Tiiu, kelle "õnnelill" oli veel leidmata, eksles koos Laanega mööda mändidealust, nina maas. Jõuti teise aianurka, kus asus kompostihunnik. Jaaniõlke tulevilgud ulatusid aeg-ajalt hunnikuni ja ennäe, äkitselt kiiskas Tiiu jalgade ees midagi. Tiiu krabab selle pihku. Ei, see polnud lill, see oli midagi krobelist. Tüdrukud läksid tulele lähemale.

"Oh, see on hõbepaber," pettus Tiiu.

"Sul tuleb hõbedane aasta!" pahvatas Laane. "Tead, see, kes leiab jaaniööll hõbedat, selle aasta heliseb nagu hõbekelluke."

"Heliseb! See ju krabiseb!" pahandas Tiiu.

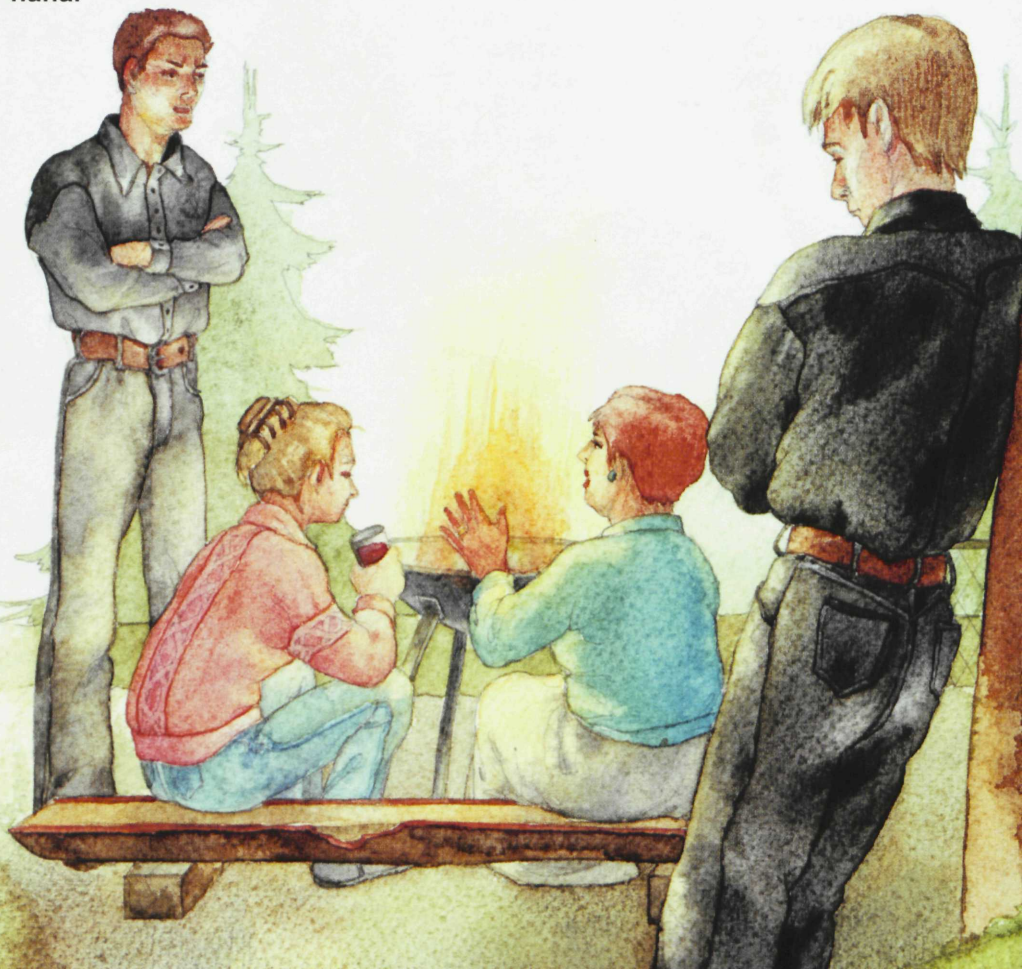
"Ei, tead, jaaniööll antakse märke, ja sulle anti hõbedamärk. Hoia see paber alles, küll sa näed, sulle tuleb hea aasta!"

Kui nad läksid lõkke juurde, siis sündis just see, mida mõlemad ette teadsid.

Tiiu ema ütles Tiiule: "Kallis laps, kesköö on käes, aeg on magama minna."

Ja Laane ema lisas: "Unemusi ja tervitusi Uneliiva mehikesele."

Tüdrukute jaaniöö oli lõppenud, suurte inimeste omal polnud veel lõppu näha.

Liiga kallis

HENNO KÄO

Illustreerinud TIINA REINSALU

Suur pood oli asju täis. No ikka nii täis, et rohkem küll poleks mahtunud. Mitte ühtegi. Asju oli pisikesi, keskmisi ja suuri. Kõige suurem asi seisis keset poodi poodiumil ehk kõrgemal kohal. Kõige suuremal asjal oli neli ratast. Ja see läikis toredasti. Müüjad seisid ja igavlesid niisama. Sest ostjaid ei olnud. Vahel astuti küll poodi sisse ja vaadati pisut ringi. Kuid keegi ei otnud midagi. Asjad poes muutusid iga päevaga kurvemaks. Nad tundsid end täiesti ülearustena. Ja ülearune olla pole just lõbus.

"Mis meil ometi viga on, et meid ei taheta?" küsis üks asi nutuselt.

"Äkki oleme nii koledad?" arvas teine.

"Või hoopis moest läinud," lisas kolmas.

"Kindlasti on kõigil juba kõik olemas," nuuksus neljas.

"Meid pole lihtsalt tarvis."

"Pange tähele, kaua meiesuguseid siin enam ei hoita!" hoiatas viies. "Varsti visatakse meid kõiki prügimäele!"

"Ja tuuakse uued asjad asemele," nuuksus kuues.

"Aga võib-olla oleme natuke rikkis," oletas seitsmes.

"Siis peaks meid ära parandama. Rikkis asju ju ei ostate."

"Paistab jah, et teil on mõni kruvi puudu," ütles poe kõige suurem ja uhkem asi poodiumilt. "Aga meil pole häda midagi, ärge tühja muretsege. Me oleme parimad, mis üldse olla saab! Eriti muidugi mina!"

"Või pole häda midagi!" virises seitsmekümne kaheksas. "Miks siis inimesed meid ei taha?"

"Me pole ju neile midagi halba teinud," porises üheksakümne viies. "Või oleme?"

"Oh, nad võiksid meid natukenegi armastada!" ohkas saja neljakümne kolmas.

"Jah, me oleme ju nii ilusad ja armsad," ütles kolmesaja kuuekümne esimene. "Miks siis need tuimad inimeseloomad meid ei armasta? Miks nad ei pea meid kalliks?"

"Kuid nad ju peavad," naeris poe suurim asi, "selles see iva ongi. Nad tahavad meid kangesti. Ja armastavad hirmsat moodi. Me oleme neile kallid. Aga liiga kallid. Eriti muidugi mina!"

Poes jäi vaikseks. Nii vaikseks, et oleks võinud kuulda, kuidas kärbes kõhib. Aga puhtas ja hästi lõhnavas poes ei olnud kärbeid. Noh, kui üks oligi, siis sellel ei olnud parajasti kõha. Seetõttu said kõik segamatult mõelda säherduse imeliku asja peale, et liiga kallis polegi alati hea olla.

KOLLASE AUTOPÖRNIKA AINO PERVIK SUNNIPÄEV

Autopõrnikas seisis parklas ja ootas oma perenaist. Ta oli juba harjunud sellega, et perenaine tormab lõõtsutades kohale, viskab oma koti istmele, käivitab mootori ja hüüab: "Oi-oi, meil on kole kiire! Katsume nüüd hästi ruttu välja saada!"

Ja kollane autopõrnikas oli harjunud autode vahel põiklema ja kihutama. Nagu ta vähegi suutis.

Täna ei olnud sugugi teisiti.

Kui nad liiklusvoolu sukeldusid, leidis autopõrnikas kohe igasuguseid möödasõiduvõimalusi, mis lasksid neil kiiresti edasi jõuda.

Lillekaupluse ees tegid nad peatuse. Sealt tuli perenaine ruttu tagasi, ilusad roosad gerberad käes.

Seejärel sõitsid nad tükk maad mööda elava liiklusega teid, kuni keerasid kuhugi hämaratesse rahulikesse tänavatesse. Lõpuks sõitsid nad sisse ühte õue, kus juba seisis mitu autot.

Autopõrnikas oli seal ka varem käinud. Täpselt aasta tagasi. Autopõrnikas teadis, et selles majas elab perenaise töökaaslane, kellel on igal aastal sellel õhtul sünnipäev. Ka teised autod, kes õuel seisis, olid autopõrnikale juba tuttavad.

"Tüü-tüüt!" hüüdis kollane autopõrnikas tervituseks.

Teised autod nohisesid vaikselt vastu. Siin rahulikus õues võisid nad muretulnatuke tukastada. Sünnipäev võtab alati tublisti aega. Hea, kui hommikuks koju jõutakse.

Ka kollane autopõrnikas pani silmad kinni. Päev oli olnud väga väsitav. Ometi ei tulnud autopõrnikale mõnusat tukastust peale. Ta oli üleväsinud. Silme ees sähvisid igasugused autod ja bussid ja trammid, millest ta oli mööda kihutanud. Autopõrnikas sai aru, et neil oli olnud mitu ohtlikku olukorda.

Praegu oli hästi paha selle peale mõelda.

Kollane autopõrnikas hakkas oma elu üle mõtisklema. Mis elu see oli: üks igavene tormamine kogu aeg ja tormamise vahepeal pikad perenaise ootamised igasugustes igavates kohtades.

Täna õhtul siis siin sünnipäeval pimedas kitsas õues.

Äkki tuli autopõrnikale pähe, et temal ei olnud veel kordagi sünnipäeva peetud.

Autopõrnikas jäi väga nukraks.

Kui nad perenaisega hiljem koju sõitsid, lausus autopõrnikas:

"Miks minul kunagi sünnipäeva ei ole?"

Perenaine ei osanud alguses midagi vastata. Siis ta ütles:

"Aga me ju ei tea, millal su sünnipäev on!"

"Paljalt seepärast?" küsis autopõrnikas.

"Ma arvan, et sa vist ei olegi sündinud," ütles perenaine ettevaatlikult.

Selle peale jäi autopõrnikas lausa keset teed seisma.

"Mismoodi siis mina olen siia ilma tulnud?" hüüdis ta.

"Ma arvan, et sa oled kokku monteeritud," ütles perenaine ja sundis autopõrnika edasi sõitma. Kesest liiklust ei saanud ju ometi jutuajamiseks peatuda. Ja autopõrnikal ei olnud midagi perenaise sõnade peale kosta.

Kollane autopõrnikas monteerimist ei mäletanud. Ega keegi ei mäleta ju ka oma sündimist. Autopõrnikas mäletas, kuidas ta autokauplusesse oli jõudnud. Ta mäletas seda päeva, kui perenaine oli ta sealt igasuguste teiste autode hulgast endale valinud.

Ja mis te arvate! Ka perenaisel oli see päev väga hästi meeles! Ja kui sai täis jälle üks aasta perenaise ja kollase autopõrnika kokkusaamisest, tuli perenaine hommikul lilledega autopõrnika juurde.

"Palju õnne sünnipäevaks!" ütles ta.

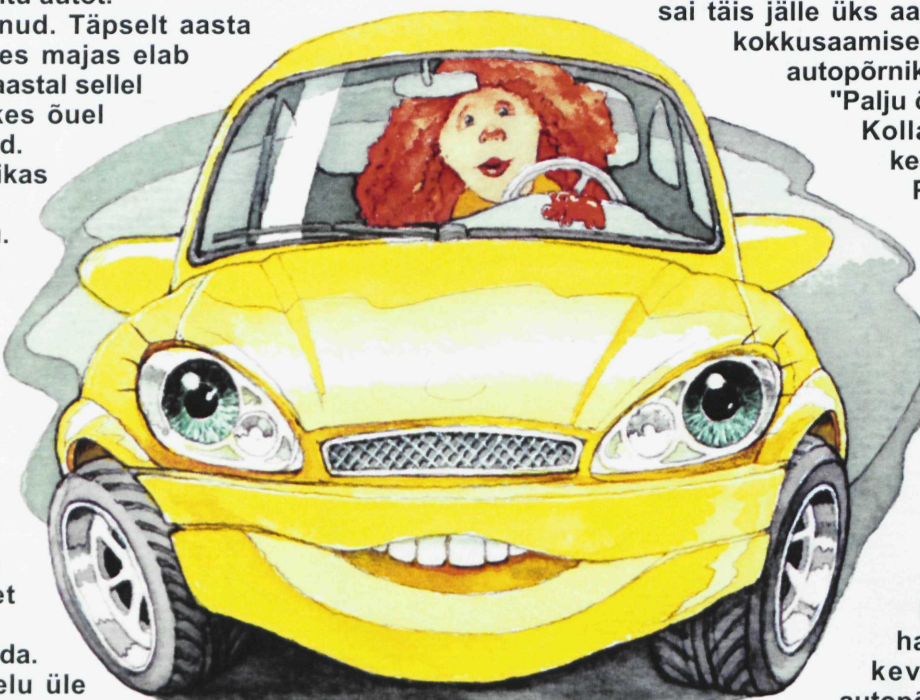
Kollane autopõrnikas jäi rõõmust lausa keeletuks.

Perenaisel oli põrnikale ka väike kingitus. See oli tilluke pehme jõehobu. Jõehobu kinnitati esiklaasi külge.

Autopõrnikal oli jõehobu üle tohutult hea meel. Jõehobu oli armas seltsiline. Pisike, paks ja mõnus.

Pärast sõitsid nad kõik koos veel mere äärde ja vaatasid natuke aega, kuidas lained kivide vahel hüplesid. Parajasti oli kena kevad. Kevadine päike paistis kõrgest sinisest taevast ja pildus oma kiiri lainetele.

Kollase autopõrnika sünnipäeva hakatigi pidama keset kõige ilusamat kevadist aega. Sellel päeval, kui autopõrnika perenaine oli kord autopõrnika autokauplusest endale ostnud.

Suvelõõ sai terve Paruvere kooli kolmas klass.

"Lapsed, sellel suvel teeb igaüks väikese vaatluse," oli öelnud õpetaja. "Siis sügisel jälle kokku saades on, mida teistele jutustada."

"Mida me vaatleme?" ei saadud algul aru.

"Mida iganes, vabal valikul."

"Kas linde võib vaadelda?" oli Salviku Juta küsinud.

"Aga muidugi," oli õpetaja öelnud. "Näiteks vaatlus sellest, missugusi linde sa ühe päeva jooksul oma koduümbruses märkasid."

"Kas liblikaid võib? Kas lilli võib?" oli õhinal küsitud. Kõike võis.

Endel oma plaani kohta ei pärinud. Ta oli juba mõelnud, et vaatleb, kes kodu- jões elavad. Tervet jõge muidugi üle ei vaata. Endel määras mõttes piirid kindlaks: sauna juurest jõe kohale vajunud remmelgani.

Nüüd siis oli vaatlusnädal käes. Iga päev natuke, oli Endel otsustanud. Jões ei saa ju ka juulikuus pikalt olla, külm hakkab.

Remmelga juures oli vesi kõhuni. Endel pani ujumismaski pähe, torkas hingamistoru suhu ja laskis aeglasel voolul end sauna poole kanda. Oma lestades jalgadega oli ta nüüd nagu suur kala, kes veepinnale päevitama tulnud.

Kolm väikest kala ujusid kõrkjate vahelt vastu. Viidikad, jättis Endel meelde. Kohe nägi ta ka särjeparve. Särjed võnklesid siia-sinna. Nad olid justkui hokimängijad, ainult ilma litri ja keppideta.

Edasi tuli hauakoht. Põhi enam selgelt ei paistnud. Endel tõmbas sügavalt hinge ja sukeldus. Vaata, vaata, kes kivi alla oli roninud! Vend vähk! Tagumine pool kenasti varjus, aga sõrad kiviserva alt väljas, justkui valmis saaki haarama.

JÜRI RANT

SUVELÕÕ

Endel mõtles juba sõrale teretuseks koputada, aga enne sai õhk otsa.

Vend vähk ei olnud sugugi ainus, kes jões liikumatult ühes paigas püsis. Kupulehe varte vahel nägi Endel kollakasrohelisi silmi, mis hoolega ümbrust jälgisid. Haug oli siin varitsemas. Ära oled nähtud, vana röövel! Huvitav, kui lähedale röövel uudistaja laseb. Endel sirutas sõrme ette ja ujus vaikselt haugi poole. Kaks meetrit, meeter, pool....Larps! tegi kala saba löögi ja kadunud ta oligi.

Sauna veevõtusild oli siinsamas. Endel vinnas end paksule plangule. Keegi oli seal juba ees. Naabertalus suvitav linnapoiss Kaur, adidased jalas, firmasiltidega teksajakk ümber tüseda keha. Kümne aastane nagu Endelgi.

"Akvalang peaks sul olema," ütles Kaur õpetlikult. "Akvalangiga saab igavesti kaua vee all olla."

"Mul ei ole igavesti kaua tarvis olla," poetas Endel. Mida see Kaur tema plaanidest taipab. Ujudagi oskab ainult koera, sedagi vaevaliselt.

"Calypso peaks olema," soovitas Kaur. "Tead, säärane kummiülkond, mis hoiab sooja vee ümber keha. Ma lasen isal endale osta. Ja selge see, jõgi peaks suurem olema."

Kaur oli tulnud päris silla otsa peale ja proovis sõrmega vett.

"Kannu või süst peaks ka olema, kui juba kord jõe ääres elad," oli Kauril veel ütelda, "ja ehtsad kummist lestad, mitte säärased plastikust latakad nagu sul. Õigus, mis?"

Endel ei hakanud vastama. Ta kukutas end, nii pikk kui lai, hoogsalt sil- lakese kõrvale vette.

"Uih! Aih!" kiljatas Kaur ja põgenes kaldale vett maha saputama.

Illustreerinud PRIIT REA

AUH, AUH!

Meie klassil oli väga vahva nädal – koeranädal. Saime teada, et on olemas palju erinevaid koeratõugusid. Lugesime sellest, millega koerad vanasti tegelesid ja miks inimesed neid tänapäeval peavad. Meie klassi lastel on paljudel kodus koerad. Tõime oma koerte fotod kooli ja tegime neist näituse. Emakeele tunnis kirjutasime koertest jutukesi, lahendasime ristsõnu ja mõistatusi. Arutasime ka, kuidas koera eest tuleb hoolt kanda. Tööõpetuse tunnis meisterdasime sokikoera ja salvrätikoera. Neist tegime ka näituse. Pärast saatsime salvrätikoerte pildid "Tähekesele".

Tõrva Gümnaasiumi II b klass

PONTU

Selle koera nimi on Pontu. Ta on väga ilusa karvaga. Pontu on rahulik koer. Ta ei haugu inimeste peale. Pontule meeldivad väga lapsed. Ta mängib nendega, ajab taga ja püüab palli. Pontule meeldib väga konti närida. Mõnikord kipub ta ka susse närima.

Cärol

KRÄSSU

Sellel pildil on Krässu. Krässul on punased kõrvad ning valge karv. Talle meeldib vees pladistada ja seebimulle püüda. Krässu on sõbralik koer. Konti tahab ta alati, koeratoit maitseb talle ka.

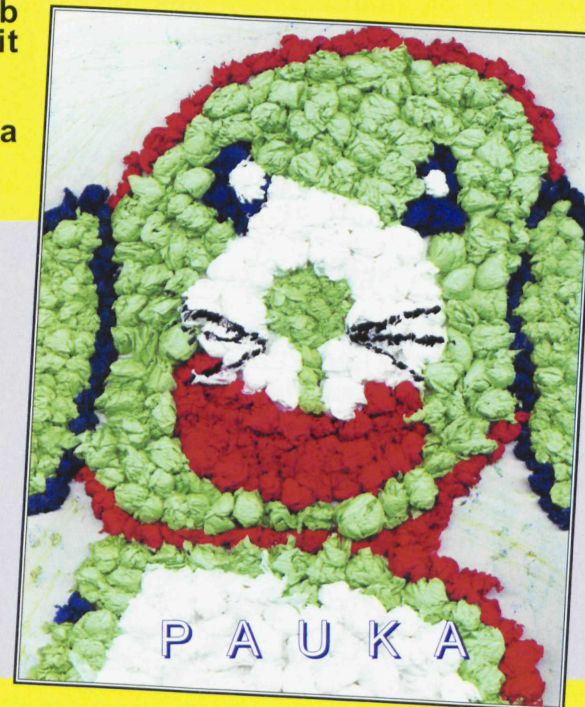
Annika

MINU PAUKA

Minu koera nimi on Pauka. Ta on väga ilus. Tõu poolest on ta bokser. Pauka oskab väga hästi haukuda. Tema lemmiksöök on koeratoit ja lemmikjook vesi. Pauka on mulle väga armas.

Kristine

KIISU

Kiisu muudkui ütleb: "Anna kala!" – see on talle maiuspala. Kui mina teda süüdistan, siis tema mind künistab. Kui mina raamatut loen, siis tema mulle sülle poeb, nurru lööb ja pärast kala sööb. Kui ma olen kuri, siis tal on püsti turi.

Maarja-Liisa Mahla Randverest

KEVADEL

Juba saabus kevad, õues askeldavad emad. Ruttu võtan seemned, aega pole teha nalja. Mina aitan alati ema, see teeb rõõmsaks tema.

Anne-Ly Nassar
Halliste Põhikooli II klass

HEIDI TORISEJA PINAL

Oli kord väike täpiline pinal. Ta kandis nii raskeid kui ka kergeid pliiatseid. Kord läks ta kaduma. Heidi ei teadnud, et pinal on kadunud, sest oli laupäev. Aga kui talle meenus, et pliiatsid on teritamata, võttis ta koolikoti ja nägi, et pinalit ei ole. Heidi ei hakanud karjuma ja kisendama. Ta läks kõõki ja ütles emale: "Lähme poodi!"

"Miks?" küsis ema. "Seepärast, et mul läks pinal kaduma."

Kohe oligi ees poeskäik. Oi, oli neid pinaleid – nii kiisulisi kui ka kutsulisi. Üks oli eriti ilus. Nad ostsid selle ära. Kodus hakkas pinal Heidi suureks üllatuseks rääkima. "Ma pole veel kunagi rääkivat pinalit näinud," imes-

tas Heidi. "Kas tead, ma panen sulle nime."

"Miks seda vaja on?" küsis pinal.

"Ma ei saa ju sulle lihtsalt pinal öelda. Panen sulle nimeks Pamp."

"Tobe nimi!" karjus pinal. "Mulle sobiks rohkem Esmeralda!"

Aga vahepeal oli härra Öö külla tulnud. "Ruttu, ruttu pidžaama!" Ja siis märkas Heidi midagi täpilist. See oli Heidi vana pinal. Ta oli olnud Heidi pidžaama all. Oi, kuidas Heidi rõõmustas. Oh seda õnne ja rõõmu! Ta jooksis emale ütleva:

"Tead, ema, ma leidsin Täpiku üles! Nüüd võin ma teda kodus kasutada, aga uue pinaliga koolis käia. Kas tead, ma panen talle uue nime."

"Mis nime siis?" küsis ema.

"Toriseja", ütles Heidi.

Pärast seda mindi magama. Aga öösel hakkas ka vana pinal Täpik rääkima. Ta ütles Torisejale, et nad võiksid sõpradeks saada ja koos Heidit abistada.

Susanna Mildeberg
Kadrina Keskkooli II klass

AASTAAJAD

Suvi, sügis, talv, kevad, oh, kui toredad on nemad. Suvel ujun, võtan päikest, vahel õuel lööb ka äikest. Sügis see on marjaaeg, värve täis on kogu aed.

SAARA MILDEBERG

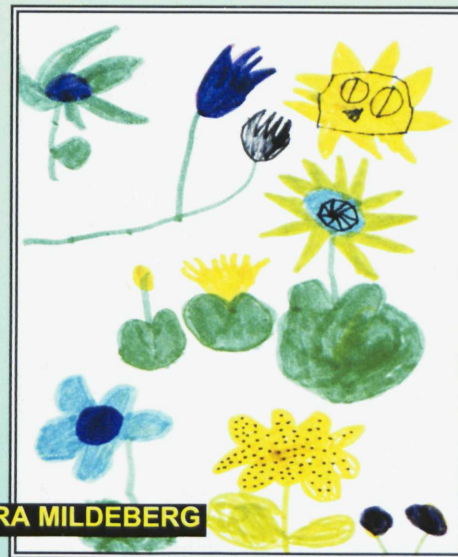
Talvel teeme lumepalli, kaelas kannan pikka salli. Kevadel on rõõmus meel, päike paistab meie teel.

Reelika Vallas
Jõhvi Gümnaasiumi I klass

REBANE JA HERILASED

Elas kord üks rebane, kelle oli seitse saba. Ta uhkustas igal pool maailmas, et tal on seitse saba. Järsku pani teda tähele üks herilane. Rebane jätkas oma sabadega uhkustamist. Herilane vihastas ja läks minema. Ta kutsus kokku kõik maailma herilased. Herilased otsisid rebase üles ja nõelasid teda. Rebane sai nii kõvasti nõelata, et saagis oma sabad maha. Alles jättis ainult ühe saba. Peale seda ei uhkustanud rebane enam kunagi.

Ermo Heliste
Kolga Keskkooli III klass

Näri Draakonit ja sõida Eurodisneylandi

Söö
tühjaks
neli 150-grammist
närimiskommipakki
ja võida reis kolmele
Eurodisneylandi Pariisi.

Saada tühjad Draakoni pakid koos oma nime, vanuse ja kontaktandmetega aadressil pk 3035, 10111 Tallinn hiljemalt 5. juuliks 2003. Võid võita reisi, Draakoni seljakoti või suure pakki Draakoni komme. Kampania reeglitega saab tutvuda kõigis kampanias osalevates kauplustes ja Kalevi koduleheküljel. Võitjatega võtame ise ühendust, võitjate ametliku nimekirja leiad alates 10. juulist Kalevi kodulehelt www.kalev.ee ja 12. juuli 2003 SL Öhtulehest.

Loosimine toimub 9. juulil 2003 Rahvusvahelisel Hobufestivalil Tallinnas Veskimetsas.

LAMMAS

Kleebi kokku kael (1), tee see altservast villaseks. Tee kogu lammas villaseks nagu vaja ja kooluta vill lokiliseks. Alustades lõigust A voldi lamba jalad mööda jooni kokku. Viimane lõik liimi kinni. Kui liim kuiv, vormi jalg ümaraks. Voldi sisse murdejooned rinnaesisel ja ühenda kehapooled liimiga (2). Kooluta õige kergelt ka murdejooni piki selga. Kleebi kinni tagatükk (3), siis selja keskmised osad (4) ja (5) ristamisi, (5) üle (4), siis need mõlemad koos tagatüki peale. Kõige peale kinnita lamba saba (6). Iga jala peale käib veel üks tükk, F ja F esijalgadele ja G ja G tagajalgadele.

Lamba ninaotsa (7) liimimine kahest kohast on tilluke, aga täpne töö. Liimi kinni ka pea (8) näo alaosa (9), näo küljed (10) ja (10) ja kuklatükk (11) üle (12) tüki.

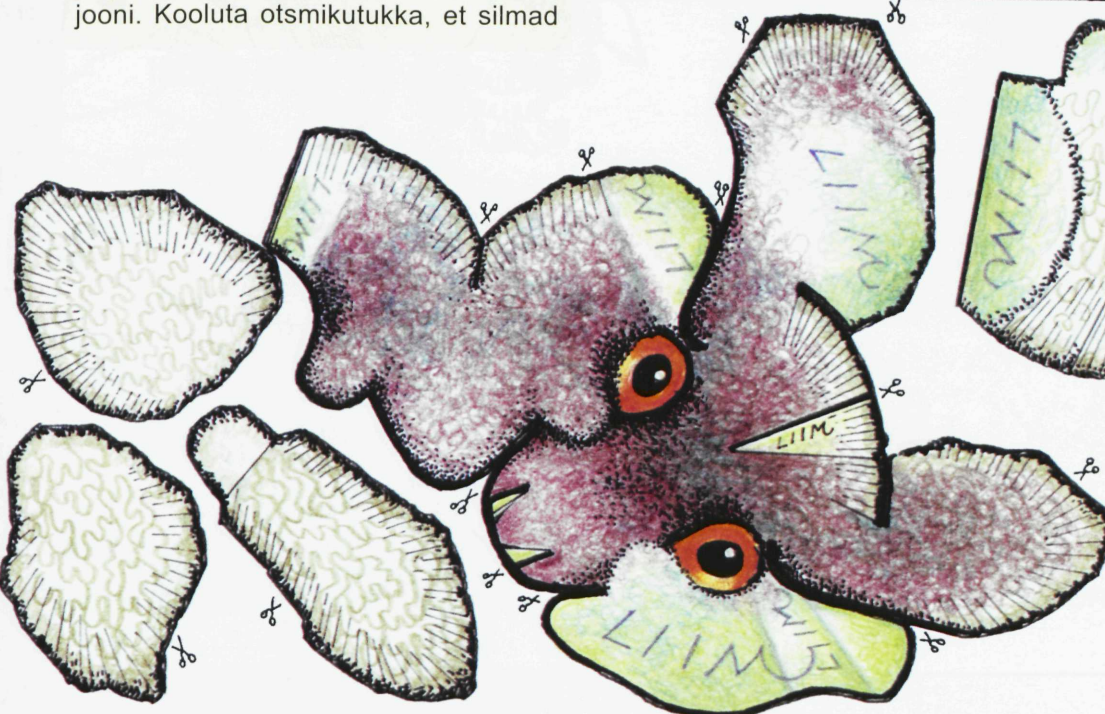
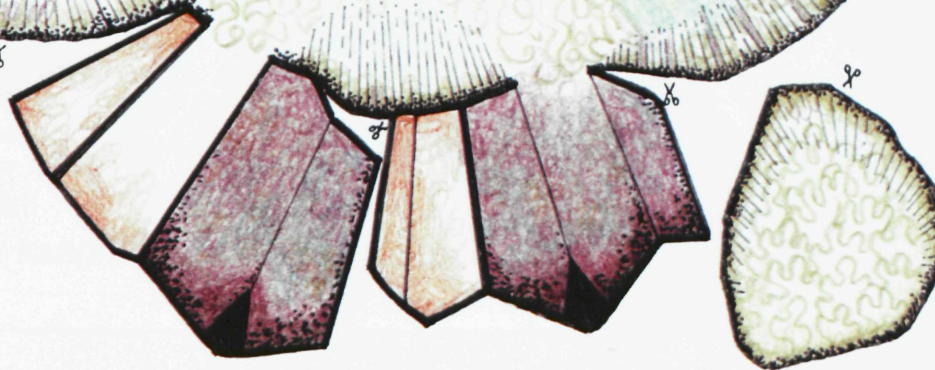
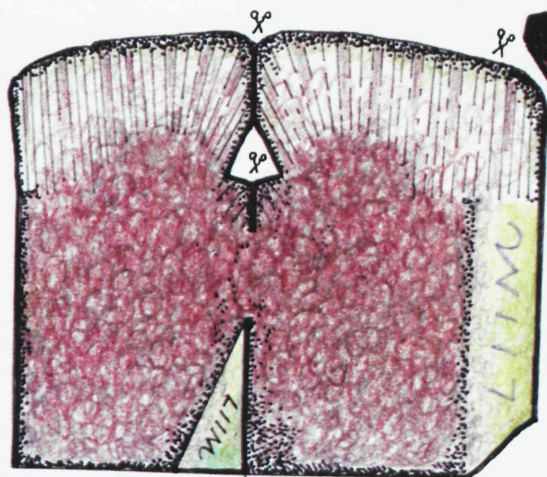
Pealagi koos kõrvadega kinnita keskel ja pisut ka kuklast, kõrvu vormi mööda jooni. Kooluta otsmikutukka, et silmad

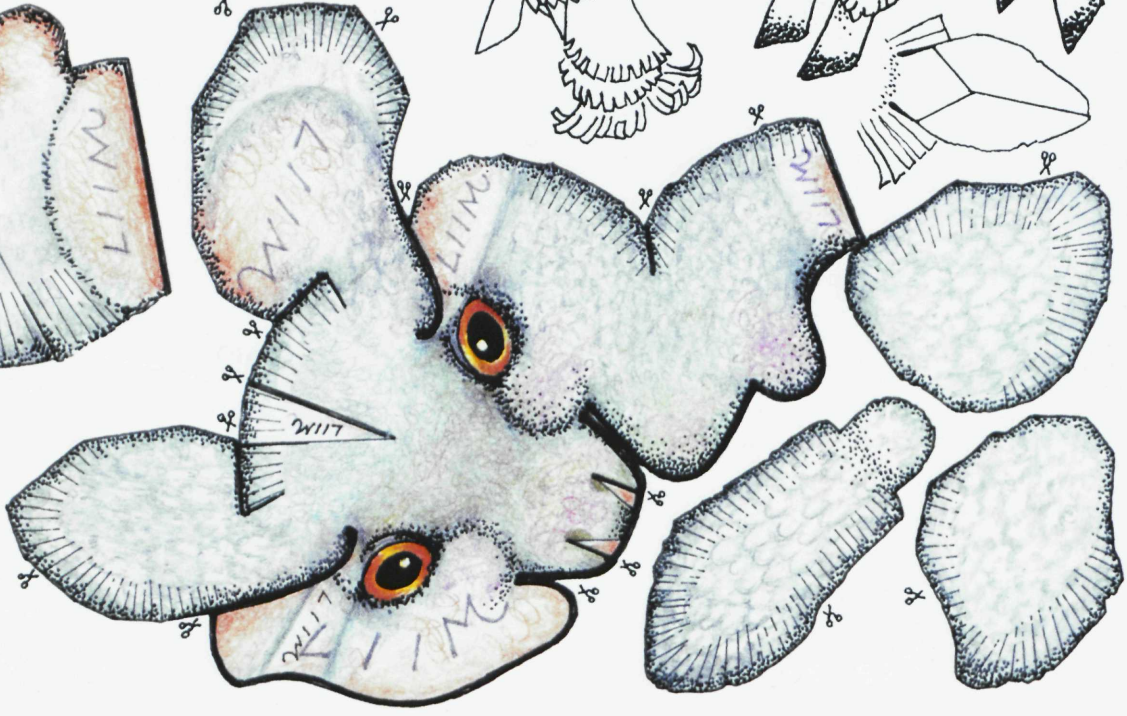
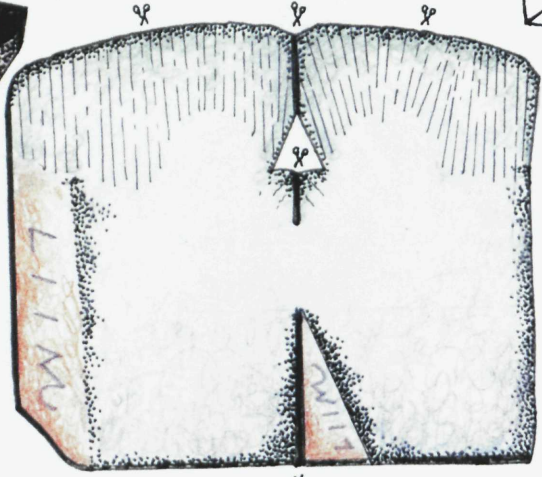
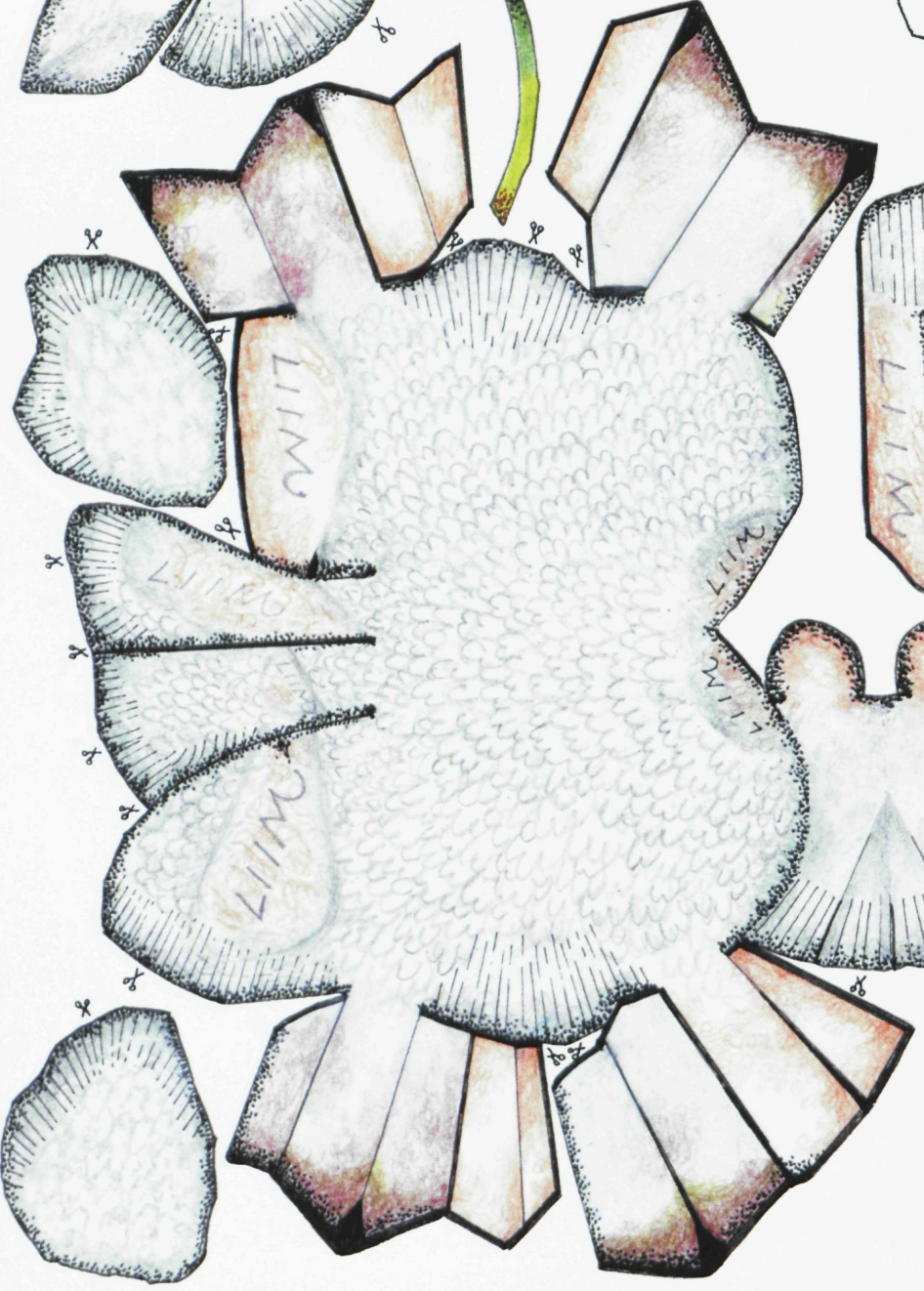
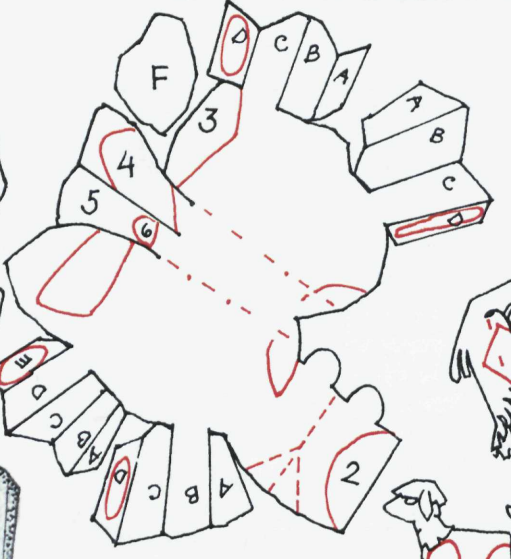
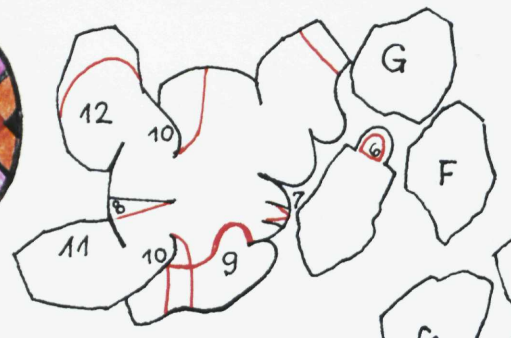
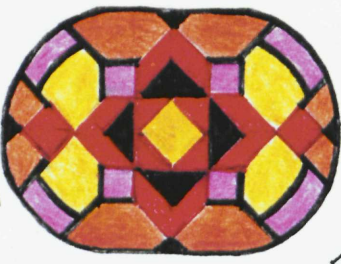
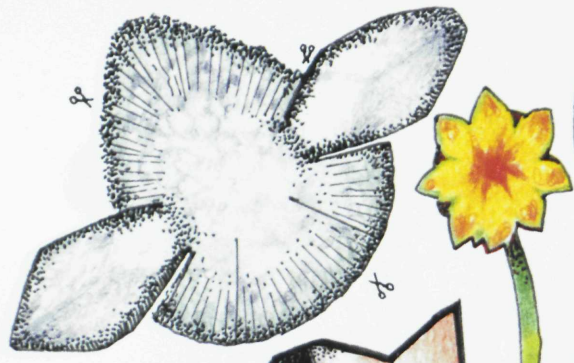
ikka välja paistaks.

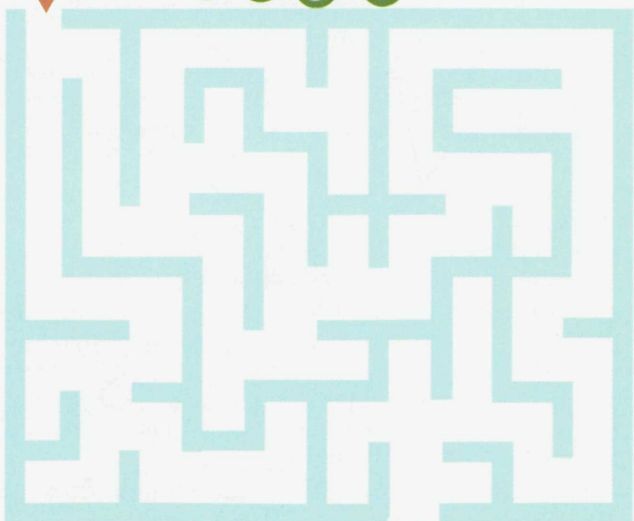
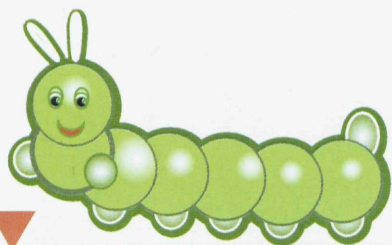
Pea kinnita kaelale kuklast. Kaela võid jätta natuke pikema või hoopis lühikese. Ühenda kael kehaga mõlemalt küljelt.

Väike vaip lamba selga on ilu pärast. Lill suhu samal põhjusel.

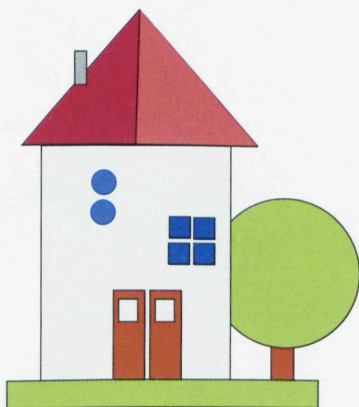
EDE PEEBO

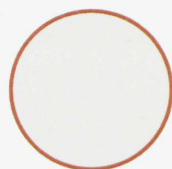

Aita sajalgsel läbida labürint!

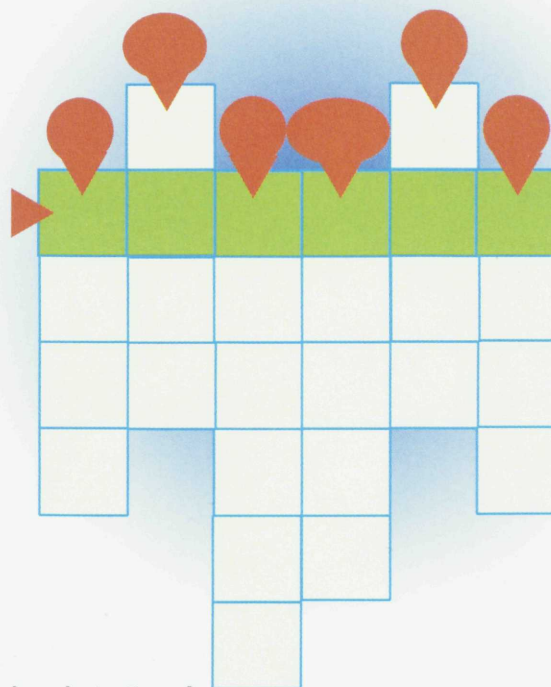
Mitu kolmnurka, ringi ja nelinurka leiad pildilt?

Mis on poisi nimi?

Mis on kirjutatud õite sisse?

Lahenda ristsõna!

Missuguse sõna saad rohelistesse ruutudesse?

Joonistanud EPP MARGUSTE

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse address:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Tähekest saab
tellida
otsekorraldus-
lepinguga
www.tellimine.ee
või tasuta tel.
08002444
faks: 6616 089
e-mail
tell @tallpost.ee
tel 6257319

Trükk
AS Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

**ESIKAANE
JONISTAS
INGA
HEAMÄGI**

TERE!

Kum PE-B
2 54 2003,6
Karia

Oh, sa jutt! Niisugust läbematu modeli pole mul enne olnudki! Teate ju neid liblikaid! Lendlevad väledalt öielt öiele, peatuvad vaid viivu, et siis jälle oma imekauneid tiibu lehvitada.

Nii ka minu armas liblikas LIISA, alati on tal kiire, pole mahti lobisemiseks, vaevalt jõuan talle tere! hõigata. Nüüdki poseeris ainult paar minutit ja läinud ta oligi. Tunnistan ausalt, et töö pidin lõpetama mälu järgi.

Liisa õhkõrna tiivapaari joonistamiseks võtsin appi kriitpastellid. Nagu nimigi ütleb, on need lähedased sugulased kriidiga. Kriitpastellidega joonistamisel kehtivad samad reeglid, mis söe ja kriidiga töötades – tuleta meelde pingviin Piia portree valmimist.

Erivärviliste pastellipulkadega teineteise peale joonistades ja sõrmega laiali hõõrudes saad pehmeid värvide üleminekuid – nii nimetatud pastelseid toone. Tööd on alati õhulised, pehmed ja õrnad, vastandiks võrdle Pauliine vildikatega tehtud kirkastes täistoonides portreed. Kriitpastelle armastavad kunstnikud, kes teevad uduseid või hästi heledaid päikeselisi maastikke.

Pastellipulgaga saad tundliku ja kergesti laialimineva joone, mida pead kindlasti pärast töö valmimist kinnitama lakiga.

Kriitpastellipulgad murduvad kergesti. Pillad pulgakese kogemata põrandale, ja kui sa siis sellele veel peale astud, on sul vaid kuhjake värvilist pulbrit. Seepärast pannakse õrn pulgake pliiatsisse peitu.

Saame kriitpastellipliiatsi, mille südamik on palju jämedam kui tavalisel värvipliiatsil. Kui sul selliseid kavalaid pliiatseid pole (need on kahjuks kallid), mähi oma pastellipulk paberi- või hõbepaberi-ribasse ja ole lihtsalt ettevaatlik.

Kriitpastellidel on veidi tugevamad ja kirksamavärvilisemad sugulased õlipastellid, aga nendega tutvume järgmisel korral.

Rõõmsat suve ja ärge joonistamist unustage!

Kirjutanud ja joonistanud PIRET MILDEBERG

